

ÁLLOMÁSHELY			
TÉT szakdiplomata éves beszámoló jelentés			
2023. június – 2024. május			
Készítette: (TÉT szakdiplomata)			
Beszámoló véglegesítésének időpontja (év, hó, nap):	2024.	június	15.
1. Vezetői összefoglaló			
<p>Aktív, bilaterális, forrással feltöltött, gondozást igénylő kormányközi megállapodás nincsen a UK és Magyarország között.</p> <p>A tudomány és innováció fontossága továbbra is széles társadalmi támogatottságot élvez, támogatása és kiemelt, „nemzeti büszkeségként” kezelése megkérdőjelezhetetlen politikai konszenzusoson alapul. A brit tudomány, és különösen az egyetemi szektor teljesítménye és nemzetközi hírneve a nemzeti büszkeség egyik fontos eleme.</p> <p>A brexit után a kormányzó konzervatív párt által vezetett kormányzati külpolitika és kommunikáció fontos üzenete, hogy a UK „magasabb súlycsoportban versenyzik”, mint amit mérete indokolna, és az EU-ból való kiválással „globális Nagy-Britannia” nagyobb mozgásteret kap és így nagyobb nemzetközi súlyt tud elérni, és a UK „globális tudományos nagyhatalommá” válik. A tudományos és innovációval kapcsolatos kérdések 2023-ban önálló tárca létrejöttével magasabb, kabinet szintre kerültek. Az új rendszerben a tudomány és kutatás, az újonnan létrejött Tudomány, Innováció és Technológiai minisztériumhoz (DESIT: Department for Science, Innovation and Technology) kerültek.</p> <p>A várhatóan kormányt alakító Munkáspárt KFI politikájáról kevés részlet került napvilágra, de ígéretük szerint kevésbé lesz „szenzációhajhász”, az ambíciók tekintetében visszafogottabb és „realisabb lesz”.</p> <p>A brit tudomány szinte minden területen kimagasló, de jelentős hangsúlyt különösen úripar, éghajlatváltozás (finanszírozás, és klímadiplomácia), energiaátmenet (megújuló energia szerepe, hidrogén), és mesterséges intelligencia, kvantum technológiák, élettudományok kap.</p> <p>A KFI kiadás (nominálisan) folyamatosan növekszik, amiben a magán szektornak egyre nagyobb szerepe van. UK KFI kiadás összesen kb. 66,2 milliárd GBP (2021-es adat, 2022-es összesítés 2024 júliusban jelenik meg), aminek kb. 71 %-áért a magánszektor felelős. 2022-re az állami KFI kiadás 10,5 %-kal, 15,5 milliárd GBP-re nőtt (2021: 14,0 milliárd GBP-ről).</p> <p>Nemzetközi KFI kapcsolatok terén nagy hatású esemény, hogy 2024. januártól ismét részt vehet a UK a Horizon Europe és Copernicus programokban (az EURATOM-ból végül kimarad). Az EU-s kutatási programokban való sikeres részvétel (minél több forrás lehívás) a kormányzatnak kiemelten fontos, hiszen ezzel igazolható a UK hozzájárulás. Ezzel párhuzamosan megindult a bilaterális, fókuszált kapcsolat és megállapodás-rendszer kiépítése EU-s tagállamokkal is. Itt kiemelt hangsúlyt kap néhány hagyományosan fontos partner (Franciaország, Németország), illetve több ország, amely bizonyos szektorok szempontjából fontos partner (Lengyelország energetikai kutatásban, Hollandia félvezetők kérdésben, stb.). A UK nemzetközi versenyhelyzetének segítésére jelentős, magas szintű kommunikációs támogatást is kapó kérdéskörök a mesterséges intelligencia, és a kockázati tőke kérdésköre.</p>			

A UK-ban 223 egyetem és felsőoktatási intézmény, felsőoktatási szolgáltatás nyújtó szervezet működik. A brit felsőoktatás közel 1 millió munkahellyel járul hozzá a UK gazdasághoz, és az egyik kiemelt „export-termék”. A felsőoktatást érintő legfontosabb (nem finanszírozási jellegű) kérdéskör a Brexit, mely miatt jelentős, a jelenlegi és jövőbeli hallgatókat érintő változás a hallgatói vízumkötelezettség, amit kötelező egészségügyi rendszerhez való hozzájárulási díj fizetési kötelezettség egészít ki. Ez jelentős hatást gyakorolt a nemzetközi hallgatói struktúra átalakulásra. A téma súlyát mutatja, hogy 2024-es (július) választások kampánytémái között is szerepel az oktatás, és felsőoktatás. Jelentős átstrukturálódás történik a UK egyetemi részvétel szerkezetében.

Az Egyesült Királyságban tanuló magyar hallgatók száma nem ismert pontosan, a 2023-ra vonatkozó hivatalos statisztikák 2024 augusztusában fognak megjelenni. Ami azonban biztos, hogy a 2020/21-ig folyamatosan növekvő trendje 2021/22-ben megtört.

A beszámolási időszakban a Tét attasé 146 db jelentést írt, amelyből 92 db önálló szakmai jelentés, 42 db pedig rendszeres beszámoló (heti, havi, negyedéves, nagykövetségi éves) jelentés.

2. A fogadó ország (Tét szakdiplomata felelősségi területe) KFI helyzete, prioritások, intézményrendszer

A tudomány és innováció fontossága továbbra is széles társadalmi támogatottságot élvez, támogatása és kiemelt, „nemzeti büszkeségként” kezelése megkérdőjelezhetetlen politikai konszenzusoson alapul. A brit tudomány, és különösen az egyetemi szektor teljesítménye és nemzetközi hírneve a nemzeti büszkeség egyik fontos eleme.

A brexit után a kormányzó konzervatív párt által vezetett kormányzati külpolitika és kommunikáció fontos üzenete, hogy a UK „magasabb súlycsoportban versenyzik”, mint amit mérete indokolna, és az EU-ból való kiválással „globális Nagy-Britannia” nagyobb mozgásteret kap és így nagyobb nemzetközi súlyt tud elérni, és a UK „globális tudományos nagyhatalommá” válik. Ez az elmúlt évek szinte folyamatos belpolitikai válsága, és többszörös miniszterelnök és kabinet átalakítások hatására sem változott. Rishi Sunak 2022-es hivatalbelépése után megtartotta, sőt magasabb szintre emelte a tudomány szerepének kommunikációját. Egyik első lépésként a tudomány és innováció kérdéskör kezelése önálló tárcát kapott (DSIT).

A várhatóan kormányt alakító Munkáspárt KFI politikájáról kevés részlet került napvilágra, de ígéretük szerint kevésbé lesz „szenzációhajhász”, az ambíciók tekintetében visszafogottabb és „realisabb lesz”.

A covid- és ukrán-orosz háború okoztat válságkezelésben, gazdasági növekedés fokozásában, UK nemzetközi szerepének növekedésében a KFI szerepe továbbra is központi, elfogadott, intézményi és költségvetési szempontból is **megtámogatott.** Sorra jelennek meg a specifikus támogatási források.

A tudomány nemzetközi sikerességének hangzatos politikai céljait átfogó, és speciális kormányzati stratégiák, költségvetési problémák ellenére szolid költségvetési forrásallokáció, és a hatékonyság növelését, párhuzamosságok csökkentését, a versenyképességet szolgáló oktatási rendszeri átalakításokat jelentős, ugyanakkor ütemezését és mélységét tekintve óvatos intézményi átalakítások támogatják meg. Érdekes brit politikai sajátosság, hogy számos program több kommunikációs ciklusban újra és újra megjelenik addicionális forrás nélkül.

A brit KFI és egyetemi szektor szakpolitikai irányítása a brit erősségek kihasználása alapján a nemzetközi tudományos vezető szerep, a gazdasági hasznok realizálása célrendszerben dolgozik, folyamatosan egyensúlyozva a tudományos kiválóság relatív objektív mutatói és célrendszere, és ezekkel rövid távon konfliktusban álló társadalmi-politikai célok (regionális fejlesztés, nemek egyenlősége, hátrányos helyzetű csoportok helyzetbe hozása) között.

A brit tudomány szinte minden területen kimagasló, de jelentős hangsúlyt különösen **űrpar, éghajlatváltozás** (finanszírozás, és klímadiplomácia), **energiaátmenet** (megújuló energia szerepe, hidrogén), és **mesterséges intelligencia, kvantum technológiák, élettudományok** kap, mely területeken szolid tudományos és piaci eredmények támasztják alá a legmagasabb szintű politikai ambíciókat.

A brit akadémiai és felsőoktatási szektort a jelentési időszakban meghatározó fő kérdések: 1) az energia-válság és orosz-ukrán háború által okozott **recessziós helyzet hatása – kiemelten költségvetési háttér, és megélhetési válság;** 2) KFI irányokat meghatározó **stratégiák és politikai irányok**– kiemelten innovációs stratégia, regionális fejlesztési stratégia (leveling up), KFI-t meghatározó **egyéb fő kérdések** (karbonsemlegességi fókusz, energia-válság kezelése), **nemzetközi KFI és oktatási stratégia, ezeket kiegészítő és támogató szakpolitikai fókuszok (AI, kritikus ásványkincsek, ellátóláncok, infrastruktúra keretrendszerek);** 3) a **brexit miatti viszonyrendszer átalakulása és jövője** (EU-s kutatási programokban történő részvétel, forráslehívás, EU-s partnerekkel kapcsolat újrateremtése, EU-n kívüli partnerekre fókuszálás, nem-EU-s egyetemi hallgatók szerepének változó megítélése); 4) a politikai döntéseket és irányokat alátámasztó **jelentős intézményrendszeri átalakulások.**

KFI rendszer politikai kontextus – költségvetés:

A KFI rendszert és az új KFI költségvetést a) szélesebb gazdasági-társadalmi kontextusban a globális covid-válságból való kilábalás, megélhetési válság, b) a továbbra is kiemelten kezelt karbonsemlegességi célok, és a zöld ipari forradalom elérése, c) a megtartott (és statisztikai módszertan változása miatt) 2,4 %-os GDP arányos KFI ráfordítási cél, d) a brexit után újra-alkuló EU és EU-n kívüli kapcsolatrendszer határozza meg.

A KFI kiadás folyamatosan növekszik, amiben a magán szektornak egyre nagyobb szerepe van. UK KFI kiadás összesen kb. 66,2 milliárd GBP (2021-es adat, 2022-es összesítés 2024 júliusban jelenik meg), aminek kb. 71 %-áért a magánszektor felelős. 2022-re az állami KFI kiadás 10,5 %-kal, 15,5 milliárd GBP-re nőtt (2021: 14,0 milliárd GBP-ről). A fő állami, civil célú KFI támogatás kezelő szervezet az UKRI 6,2 milliárd GBP-t kezel. A felsőoktatás 14,9 milliárd GBP-t (23 %) fordított KFI-re. Fontos kiemelni, hogy 2022-ben a KFI statisztikai módszertana megváltozott (ami a KKV szektor KFI kiadásait másként számolja) [meglepő módon](#) a UK elérte a 2,4%-os GDP arányos KFI ráfordítást. A módszertani módosítás a magánszektor KFI kiadásait automatikusan 60 %-kal (16 milliárd GBP) megnövelte, ami így összesen 42 milliárd GBP.

2024 tavaszi költségvetés megtartotta a KFI korábbi forrásszerkezetét és keretszámait, és ezen kívül kiemelten kezel bizonyos területeket.

- Több programon keresztül 500 millió GBP áll rendelkezésre majd a KKV-k KFI tevékenységének támogatására.
- Az egyik legnagyobb (több éves) program a 2024-34-es időszakra tervezett 2,5 milliárd GBP Nemzeti Kvantum Stratégia, és a 900 millió GBP-os AI Kutatási Képesség növelés.
- 800 millió GBP a közigazgatási informatika (főleg AI) fejlesztése, 2,5 milliárd GBP az NHS-nek MRI AI-al összekapcsolására, megerősített elkötelezettsége az 1,5 milliárdos szuperszámítógép program mellett, 100 millió GBP az Alan Turing (AI) Intézetnek.

Az Innovációs Stratégia (2021) és erre épülő, Tudományos Keretrendszer (2023) célja, **hogy megszilárdítsa az UK globális vezető pozícióját KFI szempontból, és így tudományos szuperhatalomként a világ élvonalából határozza meg a jövőt alakító trendeket. A KFI-nek kulcs szerepe van a külpolitikában (diplomáciai soft power), a covid-válság utáni gazdasági újraindításban, a gazdasági szerkezetváltásban, a „build back better” fejlesztési irány gyakorlatba történő átültetésében.**

A brit KFI politika jelenlegi stratégiai céljai:

- a brit KFI rendszer erősítése (strengthen),
- területükön kiemelkedő nemzetközi kutatók vonzása és megtartása (attract research talent),
- a magánszektor KFI beruházásainak állami forrásokkal történő erősítése (leverage private investments),
- a KFI finanszírozással a területi egyenlőtlenségek csökkentése (leveling up).

Nemzetközi KFI politika-kiemelés:

UK-EU:

- Az EU-s KFI programokban történő UK részvételről szóló döntés megszületéséig a) a kormány biztosította az EU-s pályázatokat nyert brit résztvevők finanszírozását (garancia alap); b) felgyorsította az EU-n kívüli partnerekkel történő fókuszált KFI kapcsolatok fejlesztését ;c) alapvetően elkerülte az EU tagállamokkal történő bilaterális KFI kapcsolatok építését. 2024. január 1-től a UK részt vehet a Horizon Europe, Copernicus KFI programokban, viszont – várakozások ellenére – ki fog maradni az EURATOM programból. Az EU-s kutatási programokban való sikeres részvétel (minél több forrás lehívás) a kormányzatnak kiemelten fontos, hiszen ezzel igazolható a UK hozzájárulás.
- Az EU-s források lehívására a kormány [mind belföldi](#), mind külföldi [PR kampányt](#) indított, külföldön első körben Olaszországra és Spanyolországra, a cégekre és kutatókra fókuszálva. Ezzel párhuzamosan megindult a bilaterális, fókuszált kapcsolat és megállapodás-rendszer kiépítése EU-s tagállamokkal is. Itt kiemelt hangsúlyt kap néhány hagyományosan fontos partner (Franciaország, Németország), illetve több ország, amely bizonyos szektorok szempontjából fontos partner (Lengyelország energetikai kutatásban, Hollandia félvezetők kérdésében stb.).
- Az EU kutatási programokhoz való csatlakozási késedelem miatt a UK 337 European Research Council ([ERC](#)) pályázattól esett el (zárták le), és 41 korábbi díjazott hagyta el az országot. A UK korábban az egyik legsikeresebb ERC pályázó volt.

Teljesség igénye nélkül példák:

- A UK félvezető politikája keretében kiemelt szerepet szán az EU-UK együttműködésnek (külön közös program van), de ezen belül a [holland-Uk kapcsolatnak](#).
- A UK és Dániával és Finnországgal is széleskörű kutatási együttműködési [megállapodást](#) kötött, bár a fin megállapodás jóval szélesebb körű, aminek része a KFI.
- Hatalmas lökést kapott a UK fúziós energia programja. Az ezt gondozó UKAEA [megállapodást kötött](#) a cseh Centrum Vyzkumu Rez központtal a – UK-ban történő – közös fejlesztésről.
- Európán kívüli kapcsolatokban az USA, Ausztrália, Kanada, India kiemelt helyet kapott. Energia átmenet tekintetében Dél-Afrika és Brazília kap nagy hangsúlyt.

A UK nemzetközi versenyhelyzetének segítésére jelentős, magas szintű kommunikációs támogatást is kapó kérdéskörök a mesterséges intelligencia és a kockázati tőke kérdésköre.

- Rishi Sunak miniszterelnök „zászlóshajó” témája a mesterséges intelligencia kérdéskör, mely területen magas szintű ambíciókat fogalmazott meg, globális vezető szerepre törekedett, hazai képességekre építve jelentős nemzetköz aktívítást fejtett ki, folyamatos személyes bekapcsolódás mellett. Ennek leglátványosabb eleme a 2023 novemberre összehívott AI Safety Summit, melynek szervezése után továbbra is aktív, központi szereplője marad a UK a nemzetközi AI szabályozásnak. Ennek tanúbizonysága a UK és Dél-Korea (2024. májusi online AI summit szervezője) által kibocsátott [nyilatkozat](#).
- Globálisan elismert kockázati tőke (VC) társaságokkal [bővül](#) a 2023-ban elindított [Science Creates](#) gyorsító program. A program a UK ambiciózus „tudományos szuperhatalommá válási ambícióját” segíti. A kormányzati tudományos tanácsadó testület a legmagasabb [szinten egyeztet](#) a VC ökoszisztémával a versenyképesség és beruházások növelése témában. Innovatív cégek növekedését segítő új „scale-up forum” jött létre, és olyan célokat [jelentettek be](#), mint hogy

az Európában létrejövő unikornis cégek 50 %-a UK-ban jöjjön létre, és a kockázati tőke befektetések GDP arányosan az USA-hoz zárkózzon fel (évi plusz 5 milliárd GBP). Ehhez kapcsolódóan megjelent a vállalkozások növekedéséhez szükséges szabályozási módosításokat áttekintő „Closing the gap” elemzés.

Intézményrendszer:

2022-23-ban jelentős államigazgatási átalakulások történtek, melyek 2023/24-ben sem kaptak jelentősen más irányt. Letisztult, és magasabb szintre emelkedett a tudomány és technológiai képviselője.

A tudományos és innovációval kapcsolatos kérdések 2023-ban önálló tárca létrejöttével magasabb, kabinet szintre kerültek. Az új rendszerben a tudomány és kutatás, az újonnan létrejött Tudomány, Innováció és Technológiai minisztériumhoz (DESIT: Department for Science, Innovation and Technology) kerültek. A DESIT felel a tudomány, KFI politika, KFI-finanszírozás és úrkutatás témáért.

Az új tudományos minisztérium létrehozásával együtt „Tudományos és technológiai keretrendszer” néven új, átfogó kormányzati terv került bejelentésre. A keretrendszer bejelentését a tudományos kérdésekért felelős miniszterrel közösen, maga a miniszterelnök tette meg. Ez egyrészt jelzi a KFI kérdések kitartó, magas szintű támogatását, másrészt megerősíti a nemrég létrehozott önálló tudományos és technológiai tárca szerepét. A saját programok felfuttatásával a hazai közvéleménynek, a KFI szektornak, az EU-nak és a külvilágnak is jelezni kívánja a UK növekvő önállóságát és bővülő mozgásterét.

A keretrendszer elsődleges feladata a „UK 2030-ra K+F superhatalommá válásának” politikai célját intézményi és egyéb eszközökkel támogatni. A bevallottan „bátor” és ambiciózus cél, hogy gyorsuljon a nagy hozzáadott értékű munkahelyek teremtése, növekedjen a nemzetbiztonság, radikálisan javuljanak az életkörülmények. **A keretrendszer radikálisan új célt, illetve eszközt nem tartalmaz, de koherensen összefogja a már meghirdetett és futó szakpolitikákat, és megerősíti az újonnan létrehozott, önálló K+F tárca szerepét, és a KFI kérdés kormányzatot átható, horizontális jellegét.** A keretrendszer az ország, ezen belül a kormányzat számára 10, a „tudományos superhatalommá válás” kulcs területét határozza meg. Ezek megközelítésben, holisztikus cél szinten a horizontalitás erősítésére, az ipari és akadémiai kutatási és innováció keretrendszerének javítására, a high-tech iparágakban a növekedés felételeinek javítására, az emberi életkörülmények (egészség, biztonság) javítására fókuszálnak.

A bejelentések hangsúlyos eleme a tehetségek külföldről történő bevonása. Ehhez kapcsolódó némileg ellentmondásos törekvés, hogy a bevándorlók (konzervatív párt programjában szereplő) csökkentése érdekében korlátozni fogják a külföldi diákok családtagjaira vonatkozó vízumkiadást.

Az oktatási (csak részben felsőoktatási) témák továbbra is az Oktatási Tárcához (Department for Education) tartoznak. Emellett a kereskedelmi és nemzetközi üzleti tárca államtitkári szinten foglalkozik az oktatási exporttal (külföldi hallgatók UK-ban tanulása, nemzetközi programok). Továbbra is külügyi tárca (FCDO) alá tartozik a két legnagyobb ösztöndíj program a Chevening Program és a Fulbright Program. 2022-től külső cég adminisztrálja a kb. 110 millió GBP Turing Scheme-t, az Erasmus+ programot részben kiváltó külföldi ösztöndíj programot.

A KFI rendszerben kiemelt szerepet játszó energetika és éghajlatváltozás témát a szintén új Energiabiztonsági és Karbonsemlegességi Minisztérium (DESNEZ: Department for Energy Security and Net Zero) viszi.

A fő finanszírozó szervezet a korábbi 7 tudományági tanácsból, valamint az Innovate UK szervezetből ernyőszerűen létrehozott UK Research and Innovation (UKRI) felel. 2022-es változás, hogy az Innovate UK összeolvadt a gazdasági szereplők innovációját segítő Knowledge Transfer Network (KTN) szervezettel. Az UKRI vezetője továbbra is Dr Ottoline Leyser növényélettan professzor (Cambridge-i Egyetem).

2021-ben National Science and Technology Council néven új tanácsadó testületet jött létre. A testületet célja a „brit vezető szerep erősítése a tudomány területén”. Továbbra sem teljesen egyértelmű, hogy az új szervezet és a meglévő (Office for Science and Technology, Government Office for Science, az egyes szaktárcákon belül működő tudományos főtanácsadók hálózata, és egyéb) tanácsadó testületekkel hogyan fog operatíván együttműködni. A széles körben ismert és elfogadott Sir Patrick Vallance-t Dame Angela McLean váltotta a kormányzati tudományos főtanácsadó szerepben.

Akadémiák szerepét tudományterületeket lefedő (mérnöktudományos, orvosi és élettudományi, művészeti stb.) „British Academies” néven összefoglalt akadémiai látják el. Sajátos és nagy tekintélyű intézmény a Royal Society, mely az egyik legrégebb, legnagyobb tekintélynek örvendő független tudományos akadémia. Tagsága nemzetközi, de alapvetően a brit tudományos akadémiának tekinthető. Sir Adrian Smith professzor 2021. november 30-ától vette át a Royal Society (UK akadémia) elnöki pozícióját Sir Venki Ramakrishnan Nobel-díjas kutatótól. Emellett Skóciában működik a kisebb jelentőségű, de a skót tudományos kapcsolatokban fontos szerepet játszó Royal Society of Edinburgh.

Új, [Matematikai Akadémia](#) (National Academy of Mathematical Sciences) fog létrejönni a UK-ban. Ennek céljairól és fókuszterületeiről széleskörű konzultáció indult.

Formálisan is létrejött az ARIA (Advanced Research and Invention Agency). Bár az ARIA koncepció kialakításakor felkavarta a kedélyeket, formális megalakulása óta nagyon keveset lehet róla hallani. Az ARIA 4 évre 800 millió GBP kerettel, a nagyon kockázatos, de nagy lehetőségeket rejtő KFI projektek (high risk, high return) támogatására jött létre. Az ARIA működésének kulcs tényezője a vezetők elfogadottsága, az akadémiai és ipari ökoszisztémába való beágyazottsága. Ezek alapján **a kormány és közigazgatás szinte teljes működési és döntési szabadságot biztosít**, semmiféle szakmai vagy intézményi kontrollt nem gyakorol. Az ARIA által követendő irányok meghatározására **kimagaslóan sikeres, valóban köztiszteletben álló kutatókból és innovátorokból álló board, és üzleti tapasztalattal is rendelkező management jött létre.** A boardban olyan tagok vannak, mint Sir David MacMillan (Nobel-díjas kémikus), Dame Kate Bingham (egészségtechnológiai kockázatkezelő, a UK covid oltóanyag task force vezetője), Sir Patrick Vallance (kormányzati tudományos főtanácsadó), Stephen Cohen (alapkezelő). Érdekesség, hogy a **board és menedzsment tagjai kiterjedt üzleti és USA tapasztalattal és kapcsolatokkal rendelkeznek.** ARIA első ügyvezetőjét – nyílt pályázat alapján – ki is kijelölték Peter Highnam személyében, aki eddig az amerikai védelmi minisztérium kutatási szervezetének (US DARPA) vezérigazgató helyettese volt. **A két operatív vezető Dr Ilan Gur** (CEO) és Matt Clifford (chair) USA innovációs ügynökségeknél (ARPA, DARPA) és több száz, kutatást piacra vivő projekt kezelésében szereztek tapasztalatot.

Az AI kérdéssel foglalkozó testületet Centre for Data Ethics and Innovation -ról átnevezték Responsible Technology Adoption Unittá.

Mobilitási programok (oktatók, kutatók):

A kormány továbbra is igyekszik a felsőoktatási és akadémia nemzetközi kapcsolatait erősíteni. Ebben jelentős nehezítő tényező a brexit miatt elmaradó EU-s hallgatók, és az EU-ból érkező innovátorok és kutatók adminisztratív (vízum) akadályai.

Ezek enyhítésére „global talent visa” rendszert vezettek be, egyelőre nagyon korlátozott eredményekkel. Rendszerszintű probléma, hogy a kis számú, valóban kiemelkedő kutató vonzása kevésbé probléma, mint a kutatások gerincét adó technikai személyzet, PhD-hallgató, post-doc kutató. (Lásd feljebb.)

3. Bilaterális KFI kapcsolataink

Aktív, bilaterális, forrással feltöltött, gondozást igénylő kormányközi megállapodás nincsen a UK és Magyarország között.

A magyar és brit nagykövetségek bilaterális stratégiai együttműködésének egyik pillére az egyetemi/innovatív területeken történő együttműködés. 1) Szakpolitikai, bilaterális kapcsolat és megállapodás brit részről **csak alulról jövő, tényleges kutatási együttműködés alapján** támogatható. 2) Kutatási együttműködés (kiemelten

uniós pályázat) **finanszírozási forrásai bizonytalanok**, ami a brit és magyar intézmények aktivitását egyaránt csökkenti. 3) Változik a magyar hallgatók és fiatal kutatók helyzete a brexit miatt. 4) **A UK nem vesz részt az Erasmus+ programban**, így a rövidtávú csereprogramokban való részvételi lehetőség is csökkent.

Személyes látogatások, workshopokon való részvétel, és előadás révén, felderítettünk és ápolunk több lehetséges intézményi bilaterális kapcsolat lehetőséget (walesi Taith Program, Universities Scotland és Universities UK egyetemi szövetségek, European Molecular Biology Laboratory (EMBL), Royal Society of Edinburgh, University of Bath, University of Bristol, Cardiff University, University of South Wales, Aston University, University College London, University of Coventry, Crainfield University, Queen Mary University-London, Queen Mary University – Edinburgh, Queen Mary University – Belfast, Imperial College London, Glasgow-i Egyetem, Napier University, University of Manchester, Liverpool Johns Moore University, University of Sunderland, University of Portsmouth), amelyek hazai intézményi érdeklődés esetén realizálhatóak.

Aktívan népszerűsítjük az NKFIH által meghirdetett, a magyar *kutatási infrastruktúrák használatára, és a magyarországi nyári gyakorlatokra vonatkozó* pályázatokat, melyek iránt jelentős érdeklődés mutatkozott.

Ezek alapján kialakult kutatói és intézményi kapcsolat alapján mélyebb együttműködési programok kialakítására is van lehetőség. A kapcsolatokat nagyban javítaná, ha lenne tartalommal meg, és forrással feltöltött bilaterális TÉT program.

4. Szerződéses kapcsolatok helyzete, megállapodások, egyezmények hatályossága, meghosszabbítása, új egyezmények megkötése a jövőben

Jelenleg nincsen futó, gondozást igénylő kormányközi bilaterális megállapodás a UK és Magyarország között.

5. Multilaterális együttműködés az adott relációban

A londoni relációban a multilaterális együttműködés az EU tagállamok és EU Bizottság közötti együttműködés. Az EU-s együttműködés a 2021-es brexittel új formát öltött. Az EU Bizottság londoni képviselője rendszeres tematikus egyeztetéseket szervez a szakdiplomata és a brit kormányzat meghívott képviselőivel. (A TÉT szakdiplomata képviseli a követséget TÉT, energetika, digitalizáció, felsőoktatás, éghajlatváltozás témakörökben.)

V4 formációban az együttműködési hajlandóságra a magasabb szintű politikai események egyértelműen hatást gyakorolnak, 2023-végére ez szinte teljesen megszűnt.

A magyar TÉT attasé továbbra is aktív tagja több nemzetközi szakdiplomata együttműködésnek (TÉT, energia-éghajlatváltozás, digitális témák), akikkel évente 4-6 szakmai egyeztetés, illetve közös szakmai program szervezése történik.

A magyar TÉT attasé 2023-ban elnökölte a (tudományos szakdiplomata körével nem teljesen átfedő) oktatási szakdiplomata együttműködését (LEARN).

6. Felsőoktatás helyzete, magyar diákok, oktatók a fogadó országban, a fogadó ország diákjai, oktatói Magyarországon

A brit tudomány, és különösen az egyetemi szektor teljesítménye és nemzetközi hírneve a nemzeti büszkeség egyik fontos eleme.

A UK-ban 223 egyetem és felsőoktatási intézmény, felsőoktatási szolgáltatás nyújtó szervezet működik. Országos érdekvédelmi szervezetük a Universities UK szövetség (140 taggal), melynek van skóciai és walesi tagszervezete is (Universities Scotland, Universities Wales). A UUK mellett működik a legkiválóbb két tucaat egyetemből álló Russell Group.

A brit felsőoktatás közel 1 millió munkahellyel járul hozzá a UK gazdasághoz, és az egyik kiemelt „export-termék”. A brit akadémiai szektor produktivitása 3,6-szerese a világtálagnak. A UK intézményekben a világ kutatóinak 4,1 %-a alkot, de idézettség szerint a publikációk 15,2 %-át produkálják.

A brit egyetemeken kb. 2,38 millió hallgató tanul. Ebből 1,9 millió UK hallgatónak számít (lehet UK állampolgár, illetve ún. settled vagy pre-settled státusszal rendelkező nem UK állampolgár is), a brexit előtti utolsó évben 140 000 EU-s és 340 000 harmadik országból származó hallgató volt.

A felsőoktatást érintő legfontosabb (nem finanszírozási jellegű) kérdéskör a Brexit, mely miatt jelentős, a jelenlegi és jövőbeli hallgatókat érintő változás a hallgatói vízumkötelezettség, amit kötelező egészségügyi rendszerhez való hozzájárulási díj fizetési kötelezettség egészít ki. Ez jelentős hatást gyakorolt a nemzetközi hallgatói struktúra átalakulására.

A téma súlyát mutatja, hogy **2024-es júliusi parlamenti választás kampánytémái között is szerepel az oktatás, és felsőoktatás.** A szektor nagy megkönnyebbülésére – úgy néz Rishi Sunak miniszterelnök egyelőre elvetette a tanuló vízum ([graduate visa](#)) eltörlésének ötletét, ugyanakkor a konzervatív párt a rosszul teljesítő egyetemi kurzusok eltörlését, és a felszabaduló forrásból további 100 000 iparági gyakornoki hely létrehozását javasolta. A felsőoktatási szektor ezt egymástól független kérdésnek, elkapkodott elképzelésnek [minősíti](#). A várhatóan kormányt alakító Munkáspárt KFI politikájáról kevés részlet került napvilágra, de ígérek szerint kevésbé lesz „szenzációhajhász”, az ambíciók tekintetében visszafogottabb és „realisabb lesz”.

A Brexit egyik fő ígérete a bevándorlás korlátozása volt, ami azonban a felsőoktatás és akadémia számára jelentős problémákat okozott, mert csökkent az EU-s hallgatók és kutatók száma, megnőtt a hallgatói vízumokat kihasználók aránya, jelentős munkaerőhiány jelentkezett számos területen az adminisztrációs költségek és irreálisan magas minimum jövedelmi szint követelmény miatt. **2023 őszől megemelkedtek a kutatókat sújtó vízum és egészségügyi hozzájárulási díjak.** Előbbi 15 %-kal, utóbbi 624 GBP-ről 1035 GBP-re nőtt. Egy öt éves kutatói vízum összes díja egy családós kutató számára így közel 16 000 GBP, ami várhatóan **tovább fogja csökkenteni a külföldi kutatók UK-ban dolgozási kedvét.** A Brexit után ugrásszerűen megnőtt a kínai, indiai, nigériai, bizonyos észak-afrikai és távol-keleti hallgatók száma és aránya, ami még inkább politikai céltáblává tette a felsőoktatási vízumokat (voltak időszakok amikor fejlődő országok középosztálya ezt használat UK-ba való letelepedés csatornájának).

Jelentős átstrukturálódás történik a UK egyetemi részvétel szerkezetében. Három egymást követő évben [csökken a jelentkezők száma.](#) Tavalyihoz képest a [fehér](#) az egyetlen etnikai csoport, amely jelentkezési száma csökken. Ennek fő oka, a megélhetési válság, és a támogatások csökkenése. A költségek csökkentésre „[pod méretű](#)”, mindössze 10 nm-es szobák bevezetése is felmerült. A legjobb egyetemeket tömörítő [Russell Group](#) bevétele egyre nagyobb mértékben (54 %) külföldi hallgatóktól függ, de folyamatosan növekszik (tavalyi 4-ről, 4,5 milliárd GBP-re). **Egyre erőteljesebben hatja át a Kína-ellenesség a politikai közéletet, ami szintén kihat a KFI, egyetemi és innovációs beruházási környezetre.** A [kínai](#) hallgatók száma 3%-kal nőtt, bár a toborzás egyre nehezebb. Kritikus technológiák esetén

formális korlátozás nincsen, de a kutatók és egyetem önkorlátozást gyakorolnak kínai kapcsolatok (különösen Phd hallgatók felvétele) esetén. Az energiaügyi miniszter kategorikusan megerősítette, hogy a UK semmilyen [kínai részvételt nem fog engedni](#) a brit atomenergia fejlesztésekben.

A UK egyetemi szektora, 116 milliárd GBP-vel járul hozzá a [gazdasághoz](#) (2023), és 71 milliárd GBP a közvetlen bruttó hozzáadott érték. A [Russell Group](#) 24 egyetem 38 milliárd GBP értéket képvisel. Összességben minden 1 GBP egyetemi kutatásba befektetés 8,5 GBP-t hoz vissza. Évente több mint 1300 jelentős start-up jön létre egyetemi berkekben, amelyek 37%-át Oxford és Cambridge produkálja.

A brit felsőoktatás rendkívül nyitott, nagyon nagy mértékben támaszkodik a „külföldi tehetségekre”. Kutató vonalon az új migrációs-, és vízumpolitika egyik kiemelt (és ellentmondásos) eszköze a „tehetség vízum”. 2021-2022-ben a nemzetközi diákok bruttó 42 milliárd GBP-vel járultak hozzá a brit gazdasághoz. Kiemelendő az egyes közigazgatási egységek, és önkormányzatok számára megjelenő gazdasági haszon is. Azon közigazgatási egységek, ahol sok egyetem és emiatt egyetemista van, 100 millió GBP nagyságrendű bevétellel számolhatnak. Skóciában 11 milliárd GBP a felsőoktatás gazdasági hatása (és 7,4 milliárd a GVA), miközben 84 000 embert alkalmaz. Wales esetében 8,1 milliárd GBP a gazdasági hatás (3 milliárd GBP a GVA), 37 000 fő közvetlen alkalmazása mellett. De kisebb területi egységek is érdekesekek: A skóciai Glasgow belvárosa 292 millió GBP, a londoni Holborn és St Pancras kerületek 291 millió GBP, Sheffield belvárosa 273 millió GBP bevételre tettek szert a külföldi hallgatók révén.

Az Egyesült Királyságban tanuló magyar hallgatók száma nem ismert pontosan, a 2023-ra vonatkozó hivatalos statisztikák 2024 augusztusában fognak megjelenni. Ami azonban biztos, hogy a 2020/21-ig folyamatosan növekvő trendje 2021/22-ben megtört. Az egy évvel ezelőtti 2650 fő drasztikusan 2050 főre csökkent, ami már tükrözi a brexit hatását, hiszen ez az első év, amikor a magyar hallgatók már harmadik országbeli státusz szerint jelentkezhetnek csak.

Az alapképzésben résztvevők számra a közel 2200-ról 1720-ra csökkent. Ez tükrözi a végzetek és új belépők (hiánya) közötti különbséget. A posztgraduális képzésben résztvevők száma jelentősen lecsökkent 465-ről, 330 főre.

Kapcsolatépítés szempontjából ezért a következő 1-3 évben érdemes lehet a) a nagy befogadó egyetemek kifutó hallgatóira, b) a posztgraduális képzésben résztvevőkre koncentrálni.

A Stipendium Peregrinum ösztöndíj keretében támogatott hallgatók körében az egyik legnépszerűbb célország a UK, jelenleg közel két tucat hallgató tanul az állami támogatással.

Magyarországot nem érinti, de a brit felsőoktatás szempontjából fontos, hogy továbbra is működik a nagy hagyománnyal rendelkező Chevening mobilitási program.

Legnagyobb változás, hogy mivel a UK kimarad az Erasmus+ hallgatói és oktatói csereprogramból, ezt kompenzálóan, 110 millió GBP kerettel Turing Scheme néven a brit egyetemeken tanulók külföldi tanulását támogató program jött létre. A Turing Program menedzselését jelenleg a Capita nevű magáncég végzi. A program az Erasmushoz képest korlátozottabb, mert kisebb kerettel működik, csak hallgatók külföldi tanulását támogatja, és egyértelműen jelentős szociális-rászorultsági szempontok alapján fog működni. A 110 millió fontos keretből 40 000 UK egyetemen tanuló diák külföldi tanulását támogatják. A program felsőoktatási, felnőttképzési egyéb továbbképzési programokban tanulók számára is nyitott. A program jellemzője, hogy a kibocsátó brit intézménynek kell az adminisztrátor felé jelezni, hogy hány „hely igényük” van az egyes relációkba. Az összesen 40 000 helyből 13 000 irányul az EU-ba. Nem meglepő módon a legnépszerűbb globális partnerek az USA, Kína, Kanada. EU-n belül Franciaország, Spanyolország, Németország és Olaszország népszerű célirányok. Kiemelendő, hogy Németország gazdasági súly, és népességarány szempontjából is meglehetősen súlya alatti érdeklődésre tart számot.

Magyarország összesen 196 „helyet” kapott 2022/23-ban, tehát ennyi UK intézményben tanuló mehet támogatással Magyarországi intézménybe rövid távú programra tanulni. Ezen hallgatói csere programokba való részvételhez a magyar intézményeknek kell brit partnereik felé jelezni a fogadókészséget, ami alapján a brit intézmények pályáznak a Turing Programba.

Magyar szempontból is fontos fejlemény, hogy a walesi kormány 4 évre összesen 65 millió font kerettel Taith néven oktatási mobilitási programot hirdetett meg, amely továbbra is nyitott. A program hallgatói, oktatói és általánosságban fiatalok mobilitását, Wales nemzetközi kapcsolatainak fejlesztését célozza meg. Néhány naptól egy évig terjedő, a teljes oktatási és akadémia vertikumot felölelő, egy-és kétoldalú mobilitást is lehetővé tevő programról van szó, **az ehhez való kapcsolódás nagy lehetőséget jelenthet a magyar intézményközi és tudománydiplómáciai kapcsolatok számára.**

7. Tét szakdiplomata által szervezett programok a beszámoltatási időszakban: a tudománydiplómáciai prioritások figyelembe vétele, programok jellege, célközönség, utókövetés, feladatok

Szakpolitikai programok-kiemelések:

- Bilaterális szempontból a jelentési időszak egyik fő programja a **2024. február 29-én megrendezett Lánchíd Fórum** volt, melynek oktatási és kiemelten energetikai eleme is volt. Ehhez kapcsolódóan magyar delegációs tagok számára nukleáris energia témában a budapesti brit nagykövetséggel közösen tanulmányutat szerveztünk.
- **Dekarbonizációs** stratégiák, energia ellátásbiztonság és hidrogén-gazdaság aktuális kérdései kapcsán szakmai delegációs utakat szerveztünk (részben a brit nagykövetséggel közösen). Mind a három program eredménye, hogy UK szakértők budapesti szakmai programokon vesznek részt. Magyar delegációk hidrogéntermelési, és atomenergia-technológiai tanulmányutakon vettek részt.
- A budapesti brit nagykövetséggel **közösen úripari klaszterek** együttműködését segítő programszervezésben vettünk részt. Ennek UK-beli lába 2023 novemberében a Nagykövetségen tartott UK-HU úrkutatási találkozó volt két tucat szervezet számára.
- A **start-upok és innovatív vállalkozások** támogatása érdekében nagykövetségünk 2024. márciusban „investor fest” címmel a Magyar-Brit Üzleti Kamarával (HBBA) közösen befektetői fórumot látott vendégül, júniusában a London Tech Week innovációs hét keretében a LTW kiállításra látogató cégeknek üzleti találkozót/reggelit szerveztünk.
- A hazai **védelmi innováció** támogatására workshop szervezésben vettünk részt, és kapcsolatépítő estet szerveztünk a Védelmi Innovációs Kutatási Intézet, valamint a védelmi innovációban érdekelt hazai kockázati tőkés vállalkozások számára **2024. februárban.**
- **Magyar egyetemek és intézmények UK-beli kapcsolatépítését is aktívan támogatjuk. 2023. novemberében** „Simmelweis Londonban” címmel a **Simmelweis Egyetem számára** sajtónyilvános szakmai workshopot szerveztünk, melyen Merkely Béla rektor úr részvételével több UK-SOTE kutatás került bemutatásra a szakmai közönség számára. Két szakmai út szervezésében is részt vettünk **az Óbudai Egyetem számára** (Portsmouth, Bristol, Bath, London), mely során logisztikai és szakmai támogatást is biztosítottunk.
- Nemzetközi kapcsolatok és tudománydiplómácia iránt érdeklődő brit egyetemi hallgatók számára előadásokból álló **egyetemi nyílt napot szerveztünk** a nagykövetségen, amelyen nagykövet mellett politikai és szakdiplomata is bemutatták tevékenységüket. **(2024 március, +80 fő részvétele.)**
- **Szakpolitikai elemzések:** A londoni Tét attasé a beszámoltatási időszakban összesen 146 db darab, ezen belül 92 szakmai (tevékenységről, szakpolitikákról szóló) jelentést készített az intézményrendszer tájékoztatására.

Tudományos diaszpóra/alumni kapcsolatápolás:

Neves magyar kutatók, és fiatal kutatók részvételével a nagykövetségen és külső helyszíneken szerveztünk tematikus találkozókat. Nagykövetségi eseményeken az átlagos részvétel 60-90 fő. Különösen népszerűek a kifejezetten fiatal kutatók számára meghirdetett események. Kiemelés:

- Aktívan részt veszünk az **EU-s tudományos diaszpóra szervezetek** kezdeményezésében (Connets-UK), és éves konferenciáin (2024. április, június).
- Telt házú esemény keretében láttuk vendégül a **HABA (Hungarian Association of British Alumni) alumni szervezetet**, mely esemény keretében megalakult a HABA London Hub. **(2024. február)**.
- **Két tematikus, évfordulóhoz kötött eseményt szerveztünk** a tudományos diaszpóra (főleg diákok) számára. **2023. novemberében „Neumann estét”** tartottunk, ahol Ananyo Bhattacharya a „The Man from the Future” c. best selling életrajzi könyv szerzőjével beszélgetett Dr Juhász Péter (Oxford). **2023. decemberében** a neves magyar filozófus Kolnai Aurél munkássága által adott keretben magyar hallgatók részvételével **oxfordi-típusú vitát szerveztünk**. Mind a két esemény teltházú volt.
- Technológia transzfer fókuszú tudós társaság esemény a Nagykövetségen az **Óbudai Egyetem rektorának és kutatóinak főszereplésével (2023. november)**
- Élettudományi-és orvosi diaszpóra részére díszbéd szervezés, amelyen a meghívott **előadó John O’Keefe Nobel-díjas professzor (2023. június)**

TÉT vonatkozású nagyköveti programok:

A TÉT témák integráns részét képezik a nagykövetség tevékenységének, melynek során a politikai részleggel, a mezőgazdasági attaséval és a külgazdasági attasékkal szoros az együttműködés. Nagykövetségre szervezett TÉT vonatkozású programok aktív nagyköveti részvétellel és támogatással valósulnak meg, Londonon kívüli nagyköveti programokba a TÉT témák beépülnek. Londoni és vidéki nagyköveti programok részét képezik az egyetemi látogatások, előadástartás, hallgatókkal és tudományos diaszpórával történő találkozó. Kumin Ferenc nagykövet úr számára és részvételével 6 ilyen eseményt szerveztünk. Kiemelések:

- **2024. májusában „Diplomácia és bor” kezdeményezésünket** folytatva, annak újabb állomásaként – immár a tudományos világhoz is kapcsolódva – Oxfordba látogattunk, ahol a St John College-ban mutathattuk be a kiváló magyar borainkat. Az első alkalommal megrendezett eseményen 4 borrhíó/7 borvidék 13 borászatának 21 tételét ismertethettük a nagy presztízsű egyetem különböző kollégiumainak borbeszerzői, pincemesterei és vezetői számára. Az esemény rendkívül népszerű volt. Folytatása lesz Cambridge-ben.
- 2024. januárjában a nagykövetségen, június elején az egyetem londoni kampuszán tartottunk **országpromóciós eseményt a Sunderland Egyetem számára**. Itt kiemelt téma volt a „soft diplomacy” és a tudománydiplomácia. Összesen több mint 150 főt (hallgatók és oktatók) szólítottunk meg.
- Nagyköveti előadás az Oxford Majlis diákszövetség számára a magyar külpolitikáról (kb. 80 fő számára 2024. februárban).
- Kumin Ferenc nagykövet úr számára az **Oxford Unionban** (a világ legrégebbi és legismertebb) vitatársaságban több mint 200 fő előtt lezajlott **vita/előadást szerveztünk „Európa jövője”** témában. 2024. júniusban)
- **King’s College-on és a University College Londonon nagyköveti előadásokat szerveztünk** a magyar külpolitikáról. (2023. november)

Tudománydiplomáciai kommunikáció:

- 2023. januárjában a londoni Queen Mary Egyetemen a legnagyobb előadóterem bejáratánál, a Semmelweis Ignácra készült színházi darab szerzőjével, és főszereplőjével, az Oscar-díjas Sir Mark Rylance-szel közösen avatott fel Nagykövet úr Semmelweis szobrot. Ennek folytatásaként **tisztelet-estet szerveztünk 2023. októberében Sir Mark Rylance és a „Semmelweis” darab producerei és főszereplői számára**.
- A TÉT szakdiplomata **rendszeresen látogat meg kutatási intézményeket** (önállóan, illetve egyetemi, vagy diplomáciai delegációkkal), illetve vesz részt innovációs eseményeken, mutatja be a magyar rendszert. A beszámolási időszakban ilyen formán épített kapcsolatok közül kiemelés: European Molecular Biology Laboratory (EMBL)-2024.május, Sustainable Skies expo – 2024. május, Humberside – karbonsemleges ipari klaszter – 2024. március, Bristol Egyetem – 2024. április, UNEP és Oxford Centre for International Sustainability Leadership – 2024. január, Portsmouthi Egyetem – 2023. november, Birminghami Egyetem – 2023. október.

<ul style="list-style-type: none"> • A Tét szakdiplomata a közvetlen Tét és felsőoktatási témák mellett követi a digitalizációs, éghajlatváltozási, energetikai és részben a fenntartható fejlődési témákat is. Ennek keretében többek között részt vesz a londoni EU Delegáció, valamint a brit tárcák és a parlament tudományos-és technológiai bizottsága által szervezett egyeztetéseken. 	
<p>8. Legfontosabb bilaterális Tét, KFI események, eredmények a beszámolási időszakban</p>	
<p>UK-Magyarország vonatkozásában kiemelendő a 2023-ban (Budapest) elindított, 2024-ben Londonban második alkalommal megrendezett Lánchíd Fórum, melynek visszatérő témája az emberek közötti kapcsolat (egyetemi és oktatási programok), valamint az energia átmenet. A Fórumokhoz kapcsolódnak magyar (UK-ba) és brit (HU-ra) tanulmányutak szervezése. Lásd 7. pont.</p>	
<p>9. Korábbi tudománydiplomáciai projektek utókövetése</p>	
<p>A KFI (kiemelten energetika) várhatóan fontos eleme lesz a 2025-ös Lánchíd Fórumnak (Budapest). A program kialakításában aktívan részt veszünk. Az EU Bizottság anyagi támogatásával működik az EU-s tudományos diaszpóra-szervezetek programja (Connects-UK). Ebben a Tét attasé aktívan részt vesz, de cél egy magyar diaszpóra szervezet formális létrehozása. Ezen dolgozunk a meglévő szervezetekkel (Londoni Tudós Társaság, COACH, HABA). Aktívan támogatjuk a magyar alumni szervezeteket. Jelenleg 2 HABA esemény van betervezve. A nagyon népszerű Neumann Est alapján további multidiszciplináris vitaesteket szervezünk.</p>	
<p>10. Éves munka számokban:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jelentések (db) • Delegációk (db) • Saját szervezésű programok (db) • Hány magyar céget, KFI szereplőt stb. sikerült partnerhez, együttműködési megállapodáshoz juttatni (db) • egyéb számszerűsíthető eredmény 	
<p>A beszámolási időszakban a Tét attasé 146 db jelentést írt, amelyből 92 db önálló szakmai jelentés, 42 db pedig rendszeres beszámoló (heti, havi, negyedéves, nagykövetségi éves) jelentés.</p>	

Az év folyamán összesen 48 db állami delegáció szakmai és nagykövetségi esemény és logisztikai szervezésében vett részt a Tét attasé (15 állami vezető delegációja, 10 akadémiai esemény, 8 db üzleti jellegű esemény). 22 db saját szervezésű kapcsolatépítő látogatás és esemény volt a beszámolási időszakban.

A budapesti UK nagykövetséggel történő kiváló szakmai kapcsolat eredményeképpen 5 programot szerveztünk közösen energia, úrkutatás, tudás transzfer módszertan témákban.

A céges kapcsolatknál kiemelendő, hogy információ-szolgáltatás, illetve partnerközvetítés esetén viszonylag ritka a cégek részéről a visszajelzés.

11. Felvetések, tapasztalatok, javaslatok

Általános tapasztalat:

Mind a meglévő kapcsolatok ápolásában, mind az új kapcsolatok kiépítésében a legfontosabb tényező a) a UK EU-s kutatási programokban (Horizon Europe, Copernicus) részvétel tisztázásával a UK egyértelmű érdeke a minél gyorsabb és hatékonyabb forrásszerzés, b) a brexittel összefüggő, KFI és felsőoktatási téren is kimondott harmadik országok felé való (politikai) fordulás, illetve ennek gyakorlati megvalósulása, c) a magyar egyetemek korlátozottan férnek hozzá uniós forrásokhoz. Előbbi folyamatos bizonytalanságban tartja a szektort, utóbbi eszközrendszere és mechanizmusai lassan alakulnak ki.

Politikai bizonytalanság akadályozza az együttműködéseket: A fentiek miatt a bilaterális kapcsolatépítés (kormányközi, vagy intézményi szinten) is nagyon nehéz, mert a) a brit intézmények a viszonyrendszer potenciálisan nagy hatású, partnereket preferálja, b) a nemzetközi partnerek is visszafogottabbak az együttműködések terén.

EU-tól való elfordulás nem kedvez a kisebb partnereknek: A brit politika nagy hangsúlyt fektet az EU-n kívüli kapcsolatok fejlesztésére (USA, India, Kanada, Ausztrália, Indonézia, Izrael, stb.), de bizonyos kiemelt partnerekre fókuszál. Ez tovább nehezíti a bilaterális kapcsolatépítést.

UK oldalon alulról történő kapcsolatépítést preferálják: A brit intézmények (mind kormányzati, mind ügynökségi szinten) egyértelműen az intézményi szintről induló bilaterális kapcsolatokat preferálják, bármilyen keretmegállapodás ezeken alapulva tud csak létrejönni.

Felvetés/javaslat:

UK-HU bilaterális Tét megállapodás és dedikált forrás hiánya: Bár a UK intézmények a világ élvonalában vannak, és az EU-s KFI programok keretében több ezer kutatási program volt, továbbra sincs forrással feltöltött Tét program. **Érdemes megfontolni a magyar KFI prioritások mentén UK-Magyarország Tét megállapodás és alap létrehozását.** Ilyen létrehozására nagyon jó alap lehet a tudományos diaszpóra.

Hazai szakpolitikai irányok és programok bemutatása: A hazai és brit szakpolitika is folyamatos változáson és fejlődésen megy keresztül. A változásokat a Tét attasék követik, de az egyes témákért felelős szervezetek részről átfogó bemutatók, magyarázatok, és tovább küldhető összefoglaló anyagok nagyon megkönnyítenék a) a hazai döntések kommunikálását, b) ezek alapján az aktív kapcsolatépítést. **Érdemes megfontolni egyes stratégiák, kulcs jogszabályok, vagy programok megalkotásakor a döntéshozó, illetve kulcs szereplők általi bemutatók tartását. Nagyon hasznosak a KIM által küldött összefoglalók, a korábbi intézményi bemutatkozások.**

Intézményi szintű igények kommunikációja: A hazai felsőoktatási és kutatási szféra, valamint a start-up ökoszisztéma terveiről és konkrét igényeiről rendszeres és időben történő tájékozódás jelentősen segítené az eredményes munkát. Különösen nagy segítség az intézményi programokról történő tájékoztatás, ami alapján a szakdiplomáták konkrét segítséget tudnak nyújtani a magyar intézményeknek.

Hazai intézményrendszer visszajelzése:

Továbbra is általános jellemző, hogy a hazai intézményrendszernek a scriptament rendszeren keresztül, formálisan küldött elemzésekre és konkrét javaslatokra a legkritikább esetben jön visszajelzés. Az informálisabb és közvetlen e-mail-es, illetve telefonos egyeztetésekre ugyanakkor észrevehetően jobban reagálnak az intézmények.

Érdemes átgondolni, hogy ezen aktivitást, hogy lehet formalizálni, kimutathatóvá és értékelhetővé tenni.

12. Tervek a következő beszámoltatási időszakra

Diaszpóra/alumni:

- A brexit miatti tandíj emelkedés miatt az új magyar hallgatók száma drasztikusan le fog csökkenni. Kapcsolatépítés szempontjából ezért a következő 1-3 évben ezért a) a nagy befogadó egyetemek kifutó hallgatóira, b) a posztgraduális képzésben résztvevőkre érdemes koncentrálni.

Konkrét tervek:

- EU elnökség: TÉT szakdiplomaták találkozója a nagykövetségen (2024. július).
- EU elnökség: energia átmenetről energetikai szakdiplomaták találkozója a nagykövetségen (2024. október).
- Manchesteri Egyetemen díszelőadás és Gömböc átadás (2024. szeptember).
- Diaszpóra esemény: Nagykövetségen szakmai előadás és állami kitüntetés átadás Hanzo Lajos professzornak (2024. szeptember).
- Bor és diplomácia: borbemutató és tudományos kapcsolatépítés a Cambridge-i Egyetemen (2024. október).
- „Túlélhetjük-e a technológiát” multidiszciplináris vitaest az AI, éghajlatváltozás, konfliktusok témákról a Neumann tematikát folytatva (2024. november)
- Krausz Ferenc professzor Royal Society-ben történő előadása (tervezett: 2024. november)
- – ehhez kapcsolódóan tudományos diaszpóra esemény.
- Fiatal kutatók estje (évi 3 alkalommal): Hungarian Association of British Alumin (HABA) találkozó (2024. december) +2 esemény.
- Karikó Katalin előadás és díszest szervezés a Cambridge-i EMBL központban (2025. Q1).

Folyamatos:

- A nemzeti laborok brit (nemzeti) központokkal való összekötése
- Egyetemi tudományos/innovációs parkok kapcsolatrendszerének növelése
- Egyetemi és intézményi delegációk szervezése
- ARIA aktív működése megkezdésekor magyar intézményrendszerrel kapcsolatlétesítés